

College van burgemeester en wethouders

Uw contact D. van de Lisdonk

T (020) 540 49 29

gemeente@amstelveen.nl

AAN

raadsleden mevrouw Chaara en de heer Zuidbroek

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen

Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Signed By: Poppens, T.
01/10/2025 10:48:39 CEST
ID: a355bc90-5578-46fc-a827-0b81c5bf98b8
Auth: Scribble

Signed By: Winthorst, H.H.
01/10/2025 09:53:45 CEST
ID: a355bc90-5578-46fc-a827-0b81c5bf98b8
Auth: Scribble

Datum 30 september 2025

Betreft Beantwoording schriftelijke vragen van de raadsleden mevrouw Chaara en de heer Zuidbroek van D66 over opkomstbevordering Tweede Kamerverkiezingen 2025 en Gemeenteraadverkiezingen 2026

Geachte mevrouw Chaara en mijnheer Zuidbroek,

Op 24 september 2025 heeft u ons, op grond van artikel 44 Reglement van orde voor de raad van Amstelveen 2024, schriftelijke vragen gesteld over opkomstbevordering bij de Tweede Kamerverkiezingen 2025 en Gemeenteraadverkiezingen 2026. In deze brief gaan wij in op uw vragen (cursief).

De opkomst bij verkiezingen laat al jaren een dalende lijn zien. In Amstelveen was de opkomst bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 nog 81%, in 2023 zakte dit naar 78,4%. Bij de gemeenteraadsverkiezingen daalde de opkomst van 55,6% in 2018 naar 52,8% in 2022. Ook voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de drempels om te stemmen hoog. Uit onderzoek van NIVEL en het Trimbos-instituut in opdracht van het College voor de Rechten van de Mens blijkt dat in 2017 minder dan de helft (46%) van hen deelnam aan de Tweede Kamerverkiezingen. Meer recente cijfers ontbreken, maar aangezien de opkomst in algemene zin gedaald is, is het aannemelijk dat ook onder deze groep de opkomst verder is gedaald. De belemmeringen voor hen zijn zowel praktisch als institutioneel van aard. Bijvoorbeeld beperkte lees- en schrijfvaardigheid, onduidelijke informatie, toegankelijkheid van locaties, ingewikkelde procedures en de onmogelijkheid om iemand mee te nemen in het stembokje.

Stemmen is een grondrecht. D66 wil dat alle Amstelveners die kiesgerechtigd zijn, zonder belemmeringen hun stem kunnen uitbrengen en waar nodig ondersteuning krijgen om dit recht te benutten. Vanuit die overtuiging stellen wij de volgende vragen:

1. Welke stappen zet het college om de opkomst bij de aanstaande Tweede Kamer en gemeenteraadsverkiezingen te bevorderen? En welke specifieke acties worden ondernomen voor Amstelveners met een (verstandelijke) beperking?

Zoals gebruikelijk informeren wij u middels een raadsbrief over de voorbereidingen voor de verkiezing. Communicatie is een onderdeel daarvan. Gemeentelijke communicatie heeft tot doel inwoners te informeren over de verkiezing (waar en hoe stemmen, hoe te volmachten, etc.) en de opkomst te bevorderen. Daarbij maken wij gebruik van verschillende communicatiemiddelen om een brede doelgroep te bereiken, onder meer via

de gemeentelijke website en lokale geprinte en digitale media. Met de borden langs de weg maken we de verkiezing zichtbaar in de openbare ruimte. Dit jaar hebben we budget voor een campagne via social media om een bredere en vooral jongere doelgroep te bereiken. Daarbij lichten we deze keer een aantal stembureaus eruit om de verkiezing extra onder de aandacht te brengen, bijvoorbeeld dat veel scholen zijn ingericht als stemlokaal, zodat ouders bij het naar school brengen van hun kinderen direct kunnen stemmen.

Daarnaast heeft de gemeente aandacht voor speciale groepen, zoals mensen met een visuele, fysieke of verstandelijke beperking. We vragen inwoners om mensen met een visuele beperking in hun omgeving te wijzen op het bureau met de stemmal zodat zij zelfstandig kunnen gaan stemmen. Ook hebben wij contact met iemand met een visuele beperking die informatie kan verspreiden onder de doelgroep. Om mensen met een verstandelijke beperking te bereiken hebben wij contact met Ons Tweede Thuis. We richten daar dit jaar voor het eerst een stembureau in (zie ook 2.b en 2.c). Verder informeren wij inwoners over ondersteunende websites zoals: www.hoewerktstemmen.nl en www.alzheimer-nederland.nl/stemmen.

2. Volgens de website van de gemeente Amstelveen zijn bijna alle stembureaus toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking. D66 waardeert dit en heeft de volgende vragen:

a. Hoe wordt deze toegankelijkheid in de praktijk getoetst, zodat het niet blijft bij beloften op papier?

Op één stembureau (Brasserie Paardenburg) na zijn alle stembureaus in Amstelveen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Dat betekent onder meer dat stembureaus met een rolstoel te betreden zijn. Ook zijn in elk stembureau een leesloep en een QR-code om gebruik te maken van een online doventolk beschikbaar. Daarnaast hebben we, net als eerdere jaren, een stembureau met een stemmal en soundbox voor mensen met een visuele beperking.

Wij schouwen locaties regelmatig om te kijken of deze nog voldoen en of er verbeteringen nodig zijn. Toegankelijkheid is onderdeel van de schouw. De richtlijnen vanuit het Ministerie van BZK volgen wij zo goed mogelijk op. Daarnaast zoeken wij contact met inwoners met een beperking om beter inzicht te krijgen in hun behoeften, onder meer met iemand met een visuele beperking. Ook hebben wij contact met onze collega's van inclusiviteit en diversiteit.

b. Hoe is de toegankelijkheid geregeld voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking? Kan hiervan een overzicht per stembureau worden gemaakt en kan dit met de doelgroep worden gecommuniceerd?

Onze stembureaus zijn ook toegankelijk voor inwoners met een (licht) verstandelijke beperking. Om stemmen voor inwoners met een (licht) verstandelijke beperking laagdrempeliger te maken, hebben wij contact opgenomen met Ons Tweede Thuis. Voor het eerst gaan wij een stemlocatie inrichten bij hun locatie in Westwijk. Wij hopen in de toekomst van meerdere locaties van Ons Tweede Thuis gebruik te mogen maken.

c. Welke ondersteuning is beschikbaar voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking om het stemmen te vergemakkelijken?

ProDemos maakt elke verkiezing kranten om laaggeletterden en inwoners met een verstandelijke beperking in begrijpelijk taal uit te leggen wat de verkiezingen inhouden en hoe je kunt stemmen. Deze kranten worden op diverse plekken in Amstelveen neergelegd,

onder meer bij de bibliotheek, wijkcentra en Ons Tweede Thuis. Daarnaast informeren wij de voorzitters op een stembureau alert te zijn op inwoners met een Hidden Disabilities Sunflower keykoord. Hiermee geven inwoners met een niet zichtbare beperkingen aan dat zij wellicht hulp kunnen gebruiken.

d. Welke mogelijkheden ziet het college om de toegankelijkheid van stembureaus verder te vergroten en om het stemmen laagdrempeliger te maken? Bijvoorbeeld via communicatie, oefenstembiljetten of begeleiding buiten het stembokje?

We hebben de afgelopen verkiezingen flinke stappen gezet om stemmen laagdrempeliger en toegankelijker te maken. Wij volgen daarbij de richtlijnen van de rijksoverheid. Wij onderzoeken of er mogelijkheden zijn om mensen met een visuele beperking vooraf te kunnen laten oefenen met de stemmal en soundbox zodat zij beter weten wat zij kunnen verwachten.

e. Bent u bereid om op korte termijn met mensen met (verstandelijke) beperkingen in gesprek te gaan om van hen zelf te horen wat gedaan kan worden om de toegankelijkheid te verbeteren?

Wij staan altijd open voor verbeteringen. Na de verkiezing gaan we in gesprek met Ons Tweede Thuis over hun ervaringen. Dat doen wij ook met ons contactpersoon voor mensen met een visuele beperking.

f. Bent u bereid om vooruitlopend op de komende verkiezingen en in samenwerking met cliëntorganisaties, maatschappelijke partners en zorgaanbieders met inwoners met een beperking te communiceren over de toegankelijkheid van stemlocaties en de beschikbare ondersteuning?

Ja. Daartoe zijn wij bereid. Zie e.

3. Welke maatregelen neemt het college om internationale inwoners met stemrecht beter te informeren over hun kiesrecht en het stemproces?

Internationale inwoners kunnen deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen als ze EU-burger zijn of 5 jaar of langer in Nederland wonen. Daarom communiceren we bij deze verkiezing in Nederlands en Engels. Voor de Tweede Kamer verkiezing moeten internationale inwoners een Nederlands paspoort hebben. We sturen een brief aan inwoners die recent zijn genaturaliseerd, om hen te informeren over hun stemrecht.

4. Hoe wordt in de communicatie rond de verkiezingen rekening gehouden met begrijpelijke taal en toegankelijkheid voor mensen met beperkte leesvaardigheid?

Begrijpelijke taal is een uitgangspunt in al onze communicatie, dus ook bij verkiezingen. Diverse collega's hebben contact gehad over onder meer de leesbaarheid van de webteksten. Hierbij wordt rekening gehouden met B1 taalniveau.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening rechtsboven op pagina 1.